

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”
Навчально-науковий інститут історії, міжнародних відносин та соціально-політичних наук
Кафедра соціальної роботи
Силабус освітнього компоненту
Соціально-обслуговуюча практика

Назва освітнього компоненту	Соціально-обслуговуюча практика
Веб-сайт для освітнього компоненту	http://do1.luguniv.edu.ua/
Мета й завдання освітнього компоненту	<p>Мета – формування у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота знань про один з основних видів професійної діяльності соціального працівника – соціальне обслуговування.</p> <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Знайомство з системою роботи з соціального обслуговування конкретної державної або недержавної організації. 2. Вивчення правової бази, що регламентує діяльність служби з соціального обслуговування й порядку надання соціальної допомоги та соціальних послуг клієнтам. 3. Знайомство з посадовими обов'язками працівників, що стосуються соціального обслуговування 4. Вивчення системи роботи з соціального обслуговування конкретного клієнта. 5. Вивчення соціально-психолого-педагогічних особливостей основної (або однієї з основних) групи клієнтів даної служби. 6. Спостереження й аналіз професійної діяльності спеціалістів служби з соціального обслуговування. 7. Участь у здійсненні соціального обслуговування.
Тривалість	3 кредити, 90 годин
Результати навчання	<p>Проходження даного виду практики сприяє:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Знайомству з різними типами і видами установ та служб соціальної допомоги. 2. Знайомству з різними категоріями клієнтів соціальних служб. 3. Знайомству із змістом і сферами професійної діяльності. 4. Знайомству з морально-етичними нормами професійної діяльності. 5. Перетворення надбаних теоретичних знань і практичного досвіду у систему професійних умінь: <ul style="list-style-type: none"> • комунікативних, що забезпечують оволодіння інструментарієм індивідуальної й групової комунікації, уміння будувати взаємини з колегами й клієнтами, взаємодіяти з різними суб'єктами соціально-педагогічної й соціальної діяльності в наданні допомоги клієнтам, реалізовувати управлінські рішення у своїй професійній діяльності; • організаторських, що дозволяють успішно організувати освітню, культурно-дозвілєву й практико-орієнтовану діяльність клієнтів у різних соціокультурних умовах;

	<ul style="list-style-type: none"> • діагностичних, що дозволяють визначати причини й сутність кризових ситуацій клієнтів, особливості конкретної соціальної ситуації „індивід (група)” – „середовище”; • проєктувальних, володіння якими забезпечить здатність самостійно проєктувати соціально-педагогічну й соціальну роботу, вибирати технології, прийнятні й результативні в організації соціального виховання, соціальної профілактики, корекції та реабілітації тощо; • дидактичних, що забезпечують успішність трансляції соціальних знань у процесі соціально-педагогічної й соціальної діяльності; • аналітичних, необхідних як для аналізу й оцінювання процесів, явищ і результатів професійної діяльності, так і для самоаналізу, розвитку своїх творчих здібностей. <p>6. Практичне оволодіння професійними функціями:</p> <ul style="list-style-type: none"> • правозахисною • попереджувально- профілактичною • корекційно-реабілітаційною • соціально-виховною • соціально-освітньою. <p>7. Розвиток професійно значущих особистісних якостей спеціаліста. 8. Розвиток науково-дослідницького підходу до вирішення професійних проблем. 9. Розвиток творчого підходу до виконання професійних обов’язків.</p> <p>Soft skills: уміння вирішувати складні проблеми; креативність; вміння прогнозувати; гнучкість, швидка адаптація до змін, оцінка та прийняття рішень.</p>
<p>Теми</p>	<p>I етап – організаційний:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Консультативне ознайомлення з програмою практики, отримання завдань та форм звітності. 2. Обговорення та затвердження плану практики <p>II етап – основний</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Складання щоденника проходження практики, складання календарного плану роботи проходження практики. 4. Аналіз функцій і напрямів ознайомчої роботи на базі практики. 5. Опрацювання матеріалів, які надає керівник практики на базі практики, вивчення нормативних документів, якими керується фахівці з соціальної роботи при наданні соціальних послуг і яка регламентує діяльність конкретних служб, закладів, організацій соціального захисту або соціальної допомоги. 6. Спостереження професійної діяльності працівників служби з соціального обслуговування 7. Участь (у межах можливого) у професійній діяльності служби. <p>III етап – підсумковий:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Презентація результатів практики на кафедрі. 9. Підготовка та подання звіту про проходження практики.
<p>Орієнтація (на кого розрахований курс)</p>	<p>для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти здобувачі спеціальності 231 Соціальна робота, освітня програма «Соціальна робота»</p>
<p>Резюме викладача</p>	<p>Ігнатенко Катерина Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи. gulyewa.78@ukr.net +380506717163</p>

Інформація для підтримання зв'язку з викладачем	<p>Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота, освітня програма «Соціальна робота» можуть отримати, звернувшись безпосередньо до наукового керівника або з письмовим запитом на електронну пошту: Ігнатенко Катерина Володимирівна – gulyewa.78@ukr.net.</p> <p>Загальне керівництво практикою здобувача покладається на завідувача кафедри, гаранта освітньо-наукової програми, за якою він закріплений. Безпосереднє керівництво практикою, науково-методичне консультування та контроль за проходженням практики здобувача здійснює науковий керівник.</p>
Попередня підготовка	<p>Вступ до спеціальності та деонтологія соціальної роботи. Теорія соціальної роботи. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів.</p>
Як навчатися?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Практика є невід'ємною частиною ОПП «Соціальна робота» та обов'язковим елементом у підготовці здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота. 2. Основними звітними документами проходження практики є: <ul style="list-style-type: none"> - план-щоденник з проходження практика; - аналітична довідка (характеристика системи роботи соціальної служби); - аналіз системи соціального обслуговування конкретного клієнта; - соціально-психолого-педагогічний портрет основної (або однієї з основних) групи клієнтів даної служби (на основі психолого-педагогічної літератури, інтерв'ю зі спеціалістами служби, власних спостережень); - письмовий звіт з переліком видів діяльності, характеристика роботи здобувача з бази проходження практики. 3. Під час проходження практики здобувачі зобов'язані: <ul style="list-style-type: none"> - своєчасно почати практику; - ознайомитися з правилами техніки безпеки, охорони праці, внутрішнього трудового розпорядку закладу та дотримуватися їх; - дотримуватися принципів академічної доброчесності та професійної етики; - у повному обсязі виконувати передбачені програмою практики завдання; - нести відповідальність за виконану роботу; - своєчасно оформити звітну документацію; - презентувати результати проходження практики на кафедрі. 4. Здобувачам вищої освіти, які навчаються за програмами академічної мобільності та пройшли практику в інших закладах вищої освіти України або за кордоном, можуть бути зараховані її результати відповідно до встановленої процедури зарахування результатів навчання

Навчальні матеріали

Базові:

- Караман О. Л. Міжнародна й національна нормативно-правова база забезпечення якості вищої освіти. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка Педагогічні науки*. 2016. № 3 (300). С. 15 – 24.
- Караман О. Л., Савченко С. В. Розвиток теорії соціалізації особистості в умовах гібридної війни. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка (педагогічні науки)*. 2017. №1 (306) лютий 2017. Ч. I. С. 57–65.
- Клос Л. Значення «Методики викладання соціальної роботи» у професійній підготовці майбутніх соціальних працівників. *Вісник Львів. ун-ту. Серія педаг.* 2009. Вип. 25. Ч. 4. С. 201–208. URL: <http://surl.li/thxn>
- Коваль Л. Г., Зверева І. Д., Хлебик С. Р. Соціальна педагогіка. Київ, 1997.
- Наскрізна програма практики студентів спеціальності “соціальна робота”. *Соціальна робота: Збірник навчальних програм*. Соціальна робота. Кн.5. Київ: ДЦССМ, 2002. С.293–308.
- Поліщук В. Підготовка фахівців із соціальної роботи: Тернопільський державний педагогічний університет. *Соціальна політика і соціальна робота*. 1999. № 1. С.49– 56.
- Тюття Л. Т., Іванова І. Б. Соціальна робота: методика викладання : навч.- метод. посіб.. Київ: Університет «Україна», 2011. 340 с. URL: <http://surl.li/thrc>
- Харченко С. Я. Активні форми та методи навчання як сучасна педагогічна технологія професійної підготовки соціальних працівників і соціальних педагогів. Педагогічні технології в сучасних наукових дослідженнях: досвід та інновації : монографія. Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені ТарасаШевченка», 2017. С. 6 – 28.
- Харченко С. Я. Інновації в освіті як сучасний педагогічний феномен. Інновації педагогічної освіти в умовах викликів сьогодення: монографія. К. : Талком, 2019. 345 с. С. 7 – 28.
- Харченко С.Я. Інноваційні технології підготовки студентів до соціально-педагогічної діяльності. *Нові технології навчання: Наук.-метод. зб./* Ред. кол.: Б. І. Холод, О. Я. Савченко, О. І. Ляшенко, А. М. Федяєва та ін. Київ: НМЦ ВО, 2000. Вип. с.-26. С.28– 34.
- Anastas, J. (2010). Teaching in Social Work: An Educators' Guide to Theory and Practice. NEW YORK: Columbia University Press. doi:10.7312/anas11524
- Lynch, M. W. Bengtsson, A. R. & Hollertz, K. (2019). Applying a ‘signature pedagogy’ in the teaching of critical social work theory and practice. *Social Work Education*. The International Journal, **38** (3), 289-301 <https://doi.org/10.1080/02615479.2018.1498474>
- Ortiz-Hendricks, C., Finch, J. B., & Franks, C. L. (2005). Learning to teach, teaching to learn: A guide for social work field education. Alexandria, VA: CSWE Press.

Додаткові ресурси

- Артющкіна Л. Проблеми адаптації та професійної мотивації майбутніх соціальних педагогів. *Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка*. 2002. № 10. С. 152-155.
- Багрій В. Н. Значення «теорії соціальної роботи» у професійній підготовці майбутніх соціальних працівників. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана*

	<p><i>Огієнка</i>. Серія : Соціально-педагогічна. 2015. Вип. 25. С. 6–14. URL: http://surl.li/thyq</p> <ul style="list-style-type: none"> • Інтегрований курс соціальної теорії і практики: навч. посіб. / За ред. І. М. Богданової. Одеса: Пальміра, 2005. 538 с. • Караман О. Л. Освітні проблеми громадян у зоні проведення антитерористичної операції <i>Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки</i>. 2015. №2 (291) квітень. Ч. 2. С. 218–225. • Караман О. Л. Напрями і зміст діяльності університету в умовах гібридної війни на Сході України. <i>Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки</i>. 2016. № 6 (303). С. 221 – 231. • Коваль Л. Підготовка соціальних педагогів і соціальних працівників в Україні. <i>Соціальна політика і соціальна робота</i>, 1998. №1-2. С. 86-95. • Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання: навч. посіб. Харк. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків: ОВС, 2002. 400 с. • Межирицький О. Я. Розвиток форм і методів соціально-педагогічної підготовки студентів до роботи в сільській місцевості. <i>Освіта Донбасу</i>. 2002. № 3. С.56 – 59. • Положення про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». URL: http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/poloj_praktyka_may2020.pdf • Харченко С. Я. Професійно-правова підготовка майбутніх соціальних педагогів до роботи з людьми з інвалідністю. Збірка матеріалів III Міжвузівського науково-практичного семінару «Актуальні питання підготовки та роботи фахівців соціальної та педагогічної сфер в умовах сучасних соціо-культурних трансформацій» (5 листопада 2015 р., м. Харків). Харків : ХГПА, 2015. С.7–9. <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси</p> <ul style="list-style-type: none"> • Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua • Офіційний портал Верховної Ради України. URL: https://www.rada.gov.ua/ • Міністерство освіти і науки України URL: https://mon.gov.ua/ua • Міністерство соціальної політики України. URL: https://www.msp.gov.ua/ • Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи URL: http://www.psyua.com.ua/ • Бібліотека Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: http://libr.luguniv.edu.ua/ • Цифровий репозиторій Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/ • National Association of Social Workers. Social Work Practice. URL: https://www.naswnyc.org/page/420 • Society for Social Work and Research. URL: https://secure.sswr.org/aboutsswr/
Необхідне устаткування	Наявність мультимедійного обладнання, доступу до мережі Internet.
Спільні / індивідуальні види навчальної діяльності	Лекція (оглядова/тематична; лекція-бесіда, лекція-візуалізація) Практичні заняття (презентація / дискусія / повідомлення / виконання вправ та завдань/ самостійна робота з джерелами інформації

Форми контролю	<p><i>Методи самоконтролю:</i> уміння самостійно оцінювати рівень виконання завдань.</p> <p><i>Підсумковий контроль</i> – диференційований залік.</p> <p>Підсумковий контроль є сумою оцінок, отриманих здобувачем за виконання завдань практики. Максимальна оцінка становить 100 балів.</p>	
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду діяльності)	<p><i>Вид діяльності здобувача</i></p>	<p><i>Кількість балів</i></p>
	<p>Якість щоденника практики. Коректність планування різних видів діяльності та підсумків про їх виконання в щоденнику практики</p>	<p>10</p>
	<p>Аналіз функцій і напрямів науково-дослідної роботи на базі практики</p>	<p>15</p>
	<p>Аналіз діяльності бази практики та аналіз системи соціального обслуговування конкретного клієнта.</p>	<p>30</p>
	<p>Опрацювання літератури, та складання Соціально-психолого-педагогічний портрет основної групи клієнтів даної служби</p>	<p>20</p>
	<p>Звіт про проходження практики. Характеристика на студента з бази практики.</p>	<p>25</p>
	<p><i>тах. кількість балів</i></p>	<p>100</p>
Формат і політика курсу	<p>Практика передбачає проходження етапів (організаційного, адаптаційного, підсумкового), кожен з яких містить виконання певних видів діяльності, форм і методів роботи(консультація, обговорення, спостереження, вивчення досвіду, аналітична діяльність, планування, аналіз результатів тощо).</p> <p>Учасники освітнього процесу несуть спільну відповідальність для досягнення мети практики, поважають один одного, неупереджено ставляться до думок і позицій інших щодо тих чи інших питань практики.</p> <p>Науковий керівник консультує здобувача щодо роз'яснення змісту і особливостей виконання завдань з практики, питань, які були недостатньо зрозумілі під час вивчення курсу.</p>	
Забезпечення виконання принципів академічної доброчесності	<p>У процесі роботи необхідно дотримуватися Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка” (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/polojakademdobro2.pdf), відповідних принципів академічної доброчесності.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Письмові роботи, презентації мають бути авторськими, оригінальними. - Письмові роботи мають бути оформлені згідно встановлених правил, з урахуванням вимог до цитування, подання відповідних покликань. - Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. 	
Feedback курсу	<p>Зворотній зв'язок здійснюється на основі чату, системи повідомлень на сторінці курсу освітнього порталу ЛНУ імені Тараса Шевченка</p>	